

ne plača. Za pošiljke v inozemstvo plačilo pristojbine ni obvezno. Pristojbina za Rdeči križ se plača s posebnimi znamkami Rdečega križa.

Naplavljeni trupli neznanec. Pri Središču je naplavila Drava truplo kakih 50 let starega moškega, ki je bil oblečen v črno sukno obleko, obut v Bata čevlje, rjavih brk, plešast, srednje postave in je imel pri sebi samo malo žepno ogledalce, svinčnik in krtačico za brke. Truplo, katero je bilo že 14 dni v vodi, so pokopali na središkem pokopališču. — Pri Krškem so naplavili valovi močno narasle Save kakih 27 let staro utopljenko, močno razvite postave ter kostanjevih, pristrizženih las. Neznanka ni imela pri sebi nobenih listin.

Romunija dežela stoletnikov. Uradna statistika o prebivalstvu Romunije izkazuje 1074 oseb, katere so prekoračile sto let.

Banovinska kmetijsko-gospodinjstva šola v Svečini, p. Zg. Sv. Kungota, prične 15. novembra novo šolsko leto, ki traja do 15. oktobra naslednjega leta. V šolo se sprejemajo samo kmečka dekleta. Med šolskim letom ni nikakih počitnic. Učenke stanujejo v zavodu, kjer se vrši tudi pouk. Namen šole je izobraziti dekleta do dobre kmečke gospodinjice, jim vcepiti veselje do kmečkega dela in jih ohraniti kmečki hiši. Oskrbovalnina znaša 350 din na mesec. Kmečkim dekletom, katera zaradi težkih gospodarskih razmer ne morejo plačati celotne oskrbovalnine, podeljuje kr. banska uprava primerne štipendije, ki se ravna po premoženjskih razmerah. Dekle, ki želi vstopiti v šolo, mora biti staro najmanj 16 let, popolnoma zdravo in нравno neoporečna. Lastno-ročno pisani in z 10 din banovinskim kolekom kolekovani prošnji naj priloži: krstni list, zadnje šolsko izpričevalo, нравstveno izpričevalo, zdravniško izpričevalo, obvezno pismo staršev ali varuha, da plačajo stroške šolanja (banovinski kolek za 4 din), premoženjski izkaz z uradno navedbo zemljiškega davka (potrjen od davčne uprave) ter gospodarskega stanja staršev ali njihov namestnikov; domovnico. Prošnjo za sprejem je poslati najkasneje do 15. septembra naravnost vodstvu banovinske kmetijsko-gospodinjstva šole

v Svečini, p. Zg. Sv. Kungota, kjer se na željo dobijo še nadaljnja pojasnila.

Živinorejska selekcijska zadruga v Sv. Juriju ob juž. žel. priredi 19. septembra na tamošnjem sejmišču premovanje rodovniške živine. Živinorejci iz bližnjih krajev, pa tudi iz drugih pasemskih okolišev ste iskreno vabljeni, da pridete in si ogledate našo živino. Šentjurska živinorejska selekcijska zadruga je najstarejša selekcijska zadruga v Sloveniji.

Na razstavišču Mariborskega tedna so vzbujali veliko pozornost in zanimanje ročni brzopletilni stroji »ANOS«, ki so bili letos prvič razstavljeni. »ANOS« brzopletilni stroj je na ročni pogon, zato jih lahko kupi vsaka oseba in vsaka družina v mestu in na deželi in sploh tudi v vsakem kraju, kjer še ni elektrike. Na ta ročni pletilni stroj se lahko izdelujejo nogavice, šali, kolence, dokolenke, sviterji, jopice, kopalne in otroške obleke, rokavice, žemperji, zapestnice, čepice, telovniki, puloverji, oprsniki, životniki, ovratnice itd. Tvrđka »ANOS« v Mariboru, Orožnova ulica 6, ki je domača tvrđka, nauči vsakega kupca stroja brezplačno pletiti vse vrste pletenine in daje tudi volno in drug material vsakemu kupcu v izdelavo ter na ta način nudi stalen zaslužek doma v vsakem vremenu, pozimi in poleti. Brezposelnim in družinam s pomanjkanjem zadostnega dela in zaslužka se nudi eksistenca in dober postranski zaslužek. Opozorjamo na oglase v našem listu!

44. razstavna prireditev Ljubljanskega veleseljstva bo letos do 12. septembra. Jesenske prireditve »Ljubljana v jeseni« so redno dopolnilo apoladanskemu veleselju, ki ima predvsem industrijski in obrtni značaj. Podala bo mednarodno razstavo fotografije in filma, umetnostno razstavo, vzoren sadni vrt, razstavo industrijskih in obrtnih proizvodov. Posebno bogato bo zastopano pohlštvo in stanovanjska oprema, radio, avtomobili, a tudi aeroplani, potem živila in izdelki male obrti. Jugoslovanski harmonikarji bodo tekmovali za prvenstvo Jugoslavije in prehodni pokal v nedeljo, 11. septembra. Razstavnemu prostoru je priključeno tudi lepo zabavišče. Pri popoldanskih varietetnih predstavah ni vstopnine. Na odhodni postajni blagajni je treba kupiti celo vozno karto do Ljubljane in še rumeno železniško izkaznico za 2 din. Na veleselju se dobi veleseljsko izkaznico in, potrđilo o obisku, na kar ima obiskovalec brezplačen povratek.

Obžalovanja vredni slučaji

Precejšnja tatvina. V mariborski splošni bolnišnici je bila izvršena 1. septembra popoldne precejšnja tatvina. Ko se je vrnila zvečer vrtnarica Kristina Perišič v

svojo sobo, je opazila, da je bilo vlomljeno nasilnim potom in je bil odprt kovčeg, iz katerega so zginili vsi prihranki v znesku 6000 din. Vrata in kovčeg sta bila okrvavljena, iz česar se da sklepati, da se je storilec ranil pri vlamljanju.

Meso je kradel v klavnici in ga prodajal. Čuvaj mariborske mestne klavnice je opazil 24. avgusta mesarskega pomočnika mesarja Pirša, kako je skril v hladilnici cekar, kateri je bil poln mesa. Drugo jutro ob štirih je videl čuvaj, da je hotel odnesti skriti cekar neki 38 letni Ivan L. iz Špesovega sela. Čuvaj mu je odvzel cekar z mesom vred, obvestil je mesarja Pirša in ta policijo. Mojster Pirš je prijavil, da mu je zginilo v zadnjih mesecih deset telet, več telečjih kož in neugotovljena količina mesa. Piršev pomočnik je priznal, da ga je nagovoril k tatvini L. Tudi prejšnji Pirševi pomočniki so baje svojemu mojstru jemali meso ter ga prodajali L. za manjše zneske. L. je dajal pomočnikom za cekar boljšega svežega telečjega ali svinjskega mesa v teži okrog 20 kg 50 din. Pomočnik je sam priznal, da je »prodal« na tak način L. za približno 4000 din svežega mesa. L. je bil aretiran ter oddan sodišču, obenem pa mu je policija zaplenila 5200 din gotovine, ki so jo našli pri njem.

Vlom in žepna tatvina. Dne 2. septembra popoldne je bilo vlomljeno v stanovanje g. Franca Novaka, uradnika pri okr. načelstvu v Celju. Neznanec je odnesel zlatnine in drugih predmetov za 3000 din. — V Mariboru je izmaknil žepar Jožefu Brumnu denarnico - 1300 din.

Smrti žrtvi noža. V Sp. Novi vasi pri Slov. Bistrici so bili zadnje soboto delavci po izplačilu veseli v gostilni Vrhovnik. Imeli so s seboj godca Alojza Jereba. Krog dveh zjutraj pa je brez vzroka zabodel Jereba v srce 36 letni hlapec Franc Dupko, uslužben pri lesni tvrđki »Pohorje«, doma od nekod iz Slavonije. Vsa okolica obsoja zločin, katerega je zagrešil pijan Slavončan, kateri je že dan poprej grozil z nožem po Slov. Bistrici in klical celo orožnike na korajžo. — V Zgor. Besnici

Usodna tiskovna napaka

V Pekingju na Kitajskem so Japonci obglavili kitajskega novinarja Hsien-Nanga. Mož je bil odgovorni urednik revije, ki je objavila članek: »Sledite zapeljivcem tako zvane centralne vlade!« Naslov pa bi se bil moral glasiti: »Ne sledite...« Hsien-Nang se je zagovarjal, da je besedica »nec« v začetku odpadla zaradi tiskovne pomoči, toda japonske vojaške oblasti tega tiso hotelo upoštevati in so dale novinarja usmrtili.

Peto mesto v Pontinskih močvirjih

Pred kratkim so položili temeljni kamen za Pomezio, ki bo peto italijansko mesto v Pontinskih močvirjih. Nova naselbina bo oddaljena sa-

Januš Golec:

Ponarejevalci

Po pripovedovanju strica z Dravskega polja iz pretekle in sedanje dobe

Rupnik je bil seve koj za to, da bi delal na tem zanimivem polju. Že koj pri vstopu v novo službo pa je imel postranske namene. Ni mu bilo do tega, da bi izdeloval klišeje, kateri bi se dali razpečati na tiskarne, pač pa se je hotel vežbati v novo opremljeni delavnici pod krinko nekake klišarske obrti v potvarjanju bankovcev. Klišarna mu je nudila najlepšo priliko, da bi izdeloval denar na lahek način.

Meljska zakonca sta kupila Rupniku vse za izdelavo klišejev potrebne naprave, kemikalije in sta mu naročila celo strokovni list iz Nemčije.

Stari lisjak ni prišel z naročenim delom nikamor. Zaradi tega sta mu odrekla delodajalca denarno pomoč. Rupnik se je moral zavezati, da bo poravnal vsaj del nabavnih stroškov. Ostal bi sicer še dalje v podjetju in bi naj skušal odplačati dobrotnikom in podpornikom vsaj nekaj odškodnine z zaslužkom od fotografij.

32

Iz vseh lepih obljub in pogodb ni bilo nič, ker je silila mojstra v čisto drugo stran ponarejevalna strast, kateri se ni mogel predajati v kaznilnici dolgih pet let.

Rupnik je obrnil hrbet meljski klišarni ter si je poiskal svoje stare znance na Dravskem polju. Stopil je mednje s fotografskimi posnetki sto-, tisočdinarskih bankovcev in avstrijskih 25 šilingov.

Leta 1931 je bil mojster s pripravami za potvarjanje tako daleč, da je posedal posnetke zgoraj omenjenih bankovcev na cinkastih ploščah pripravljene za tisk kar na debelo.

Čeprav je bil Rupnik na svobodi, ga je nadzirala mariborska policija neprestano. Vedela je, da ima prefrigani stavec ob Dravi le bolj navidezno stanovanje kot slepilo za oblast in da je njegov pravi delokrog pri starih prijateljih na Dravskem polju.

Policisti in orožniki so samo čakali, da bi mogli pomoliti Rupniku pod nos kako z dokazi podprto obdolžitev in bi ga zopet zamehurili.

Ker je bil močič v izbiri sotrudnikov od nekdanj naravnost smešno nepreviden, je bila vsaka njegova ponarejevalska zadevščina preprečena od oblasti, preden je prišlo do resničnega tiskanja in razpeča-

pri Kranju je bil v noči na nedeljo umorjen železniški delavec Janez Jerala, doma iz Zg. Besnice. Orožniki so zaprli dva osumljenca. Pri enem so našli v njegovi sobi okrvavljeno obleko.

Kradljiv ciganček. V Mekinjah na Gorenjskem je izmaknil ciganček pri Gamsovih zlato uro z verižico, zlat prstan in dežnik. Mladega tatinskega potepa so prijeli in ugotovili, da je med potjo prodal verižico za 50 din, od katerega zneska je imel še dva kovača. Ni pa hotel orožnikom povedati, kje je zapravil denar in komu je prodal verižico. Ciganskega tatiča so izgnali v pristojno občino.

Izpred sodišča

Zopet tatinska družba pred sodniki. Pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča je dajala 2. septembra odgovor veččlanska tatinska družba, katera je zagrešila v Studencih pri Mariboru, v Kamnici ter po Rošpohu več vlomov s skupno škodo 50.000 din. Obtožnica označuje kot glavnega krivca italijanskega državljanu Ivana Skupek. Istočasno z imenovanim sta bila soobtožena zakonska para Franc in Marija Leban ter Ivan in Jožefa Rusjan. Skupek si je najel leta 1936 pri Rusjanovih v Kamnici stanovanje. Skupek, kateri je že odsedel več kazni, je začel krasti po Kamnici vse, kar mu je prišlo pod prste. Nakradeno je shranjeval pri zakoncih Rusjan. Novembra lanskega leta se je preselil Skupek k zakoncema Leban, katera sta bila zaposlena v Ribniškem selu pri Mariboru na vinogradnem posestvu mariborskega trgovca Tkalec. V tem času je bilo izvršenih po Rošpohu in Kamnici več vlomov, med drugimi tudi pri Tkalcu in pri Andreju Osetu na Griču. Tatinska dejanja je izvršil Skupek, kateremu očita obtožnica 28 tatvin. Obtoženi so v preiskavi delno priznali, pred sodniki pa tajili. Skupek je bil obsojen na tri leta, Franc in Marija Leban vsak na eno leto in Ivan Rusjan na šest mesecev strogega zaporu, Jožefi Rusjan je bila prisojena pogojna kazen na en mesec ter 20 dni.

15 let ječe zaradi umora žene. Gregor Pevec, 76 letni posestnik v Roginski gorci v Šmarju pri Jelšah, je že bil lani obsojen na trimesečni zapor, ker je dajal svoji ženi preveč žganja ter vina in ji je odtegoval hrano in obleko, da bi se je znebil. Kazen je preстал v preiskovalnem zaporu. Ko je prišel letos 22. maja sin Jože Pevec obiskat svojo bolno ter nekoliko slaboumno mater Nežo, jo je našel nezavestno na cementnih tleh poleg stopnic, ki vodijo na podstrešje. Mati si je še toliko opomogla, da je izpovedala, da jo je pretepel in prevrgel njen mož. Drugo jutro je umrla zaradi poškodb. Stari Pevec je skrajaj tajil zločin in se je delal slaboumnega. Na razpravi 1. septembra v Celju je priznal zločin nad ženo, ker se je hotel poročiti z deklo, katera je služila pri njem. Gregor Pevec je bil obsojen zaradi umora na 15 let ječe.

Obsodba sleparskega zavaroval. agenta. Anton Matjašič, 40 letni zavarovalni agent iz Zakota pri Brežicah, je osleparil več oseb z zavarovalnimi pogodbami. Sklenjene pogodbe so mu bile sredstvo, s katerimi je nagovoril druge osebe, da so mu izplačale na račun sklenjenega zavarovanja v presledkih večje vsote. Matjašič je bil od okrožnega sodišča v Celju obsojen zaradi goljufije na eno leto in tri mesece zaporu. Obsojeni kazni ni sprejel, ampak je vložil priziv.

*

Slovenska Krajina

Dvajsetletnica osvoboditve Prekmurja

Proslava dvajsetletnice osvobođenja izpod tučevega jarma, o kateri smo na tem mestu že obširneje pisali, bo v nedeljo, 11. septembra. Še nekaj dni nas loči od dne, ko pride med nas v Črensovec naš voditelj dr. Anton Korošec z drugimi odličniki. — Spored tabora bo tale: V soboto, 10. septembra: Zažiganje kresov z domoljubnimi govori ob njih in odkritje spominske plošče na našem Domu. V nedeljo, 11. septembra: ob pol petih budnica, nato sv. maše. Ob osmih zbiranje naroda, nato mimohod mimo dr.

Krošca in ostalih odličnikov. Ob 10 sv. maše, ki jo bo daroval prevz. g. škof dr. Tomažič. Po sv. maši bo zborovanje z govori in pozdravi. Prvi bo govoril g. dr. Anton Korošec. Ob pol treh večernice s »Tebe Boga hvalimo«. Po večernicah bo telovadni nastop fantovskih odsekov in deklinskih krožkov.

Zanimivo je povedati v zvezi z bližajočo se proslavo, kako so nekateri ljudje ob kozarcu vina »narodno zavednic ter se navdušujejo za nekatere skoraj nemogoče stvari in dopovedujejo lahkovernejšim ljudem o bližajočem se padcu vlade in političnem prevratu, o novih volitvah in še o drugih izmišljenih stvareh. Govoričijo mnogo, a stvarnega ne povedo nič, še manj pa kaj storijo za dobrobit ljudstva. Kar se tiče volitev, bi tem lažiprerokom priporočali, da si preberejo govor g. dr. Korošca z dne 28. avgusta, ki ga je imel na veličastnem taboru v Ljutomeru, in jim bo vse jasno. Še bolj zanimivo pa je to, da ti ljudje izrabljajo tudi sedanjo živinsko bolezen slinavko in parkljevko ter trdijo, da izvoz živine zato ni dovoljen, ker bo v kratkem vojna in država rabi živino v vojne namene. Če bi ti ljudje vsaj malo zasledovali politiko zadnjih let, bi vedeli, da smo danes v prijateljskih odnosih z več državami kakor kdajkoli prej. Tudi markacijske točke, ki jih je vojaška oblast napravila za izdelovanje zemljepisnih kart (špecialk), so po njihovi fantaziji znanilci vojne. Sicer je malo takih, ki tem ljudem verjamejo, a izjeme se vendar najdejo, zato tudi tem priporočamo, da jih ne poslušajo; raje naj jih vprašajo, kaj so oni koristnega storili za ljudi in to bo gotovo zaleglo, da ne bodo več raznašali takih fantastičnih stvari in begali ljudstvo. Kritizirati in govoriti je lahko, a težje je delati.

Turnišče. Dne 28. avgusta so turniški študentje imeli svoj domači praznik. Bil je to dan dela, ko so ljudstvu iz katerega srede so izšli, pokazali, da ne živijo samo za knjige in se ne bavijo samo s suhoparno književno modrostjo, temveč tudi z važnimi življenjskimi vprašanji. Dijaki skušajo ljudstvu pomagati in ga vsaj za nekaj ur prepe-ljati iz ozračja vsakdanjih težav in morečih skrbi v ozračje razvedrila in zdrave zabave. V ta namen so s sodelovanjem nekaterih domačih fantov, ki so jim radi pomagali, za kar jim gre posebna zahvala, priredili igro »Pod sovjetsko zvezdo«, ki je

vanja bankovcev. Tik pred pričetkom hasnovanja dolgotrajnega truda se je pojavilo zaradi blebetavosti sopomagačev razkrinkanje, sledile so aretacije, preiskave, obsodbe ter večletne ječe.

Tudi leta 1931 so se bahale razne v zadevo zapletene ženske, da bo kmalu denarja kot listja in trave, ker je na delu stari čarodej Rupnik in ima že vse pripravljeno, da osreči na lahek ter hiter način uboge poljanske pare.

Zaradi takih govoric iz ženskih ust je moral Rupnik v zapor. Razne hišne preiskave so odkrile za tisk pripravljene posnetke stotakov ter tisočakov ter za drag od kmetov zbrani denar iz inozemstva naročenih ponarejevalskih sredstev. Policija in orožništvo sta zaplenila dragoceni plen ter ugotovila vse glavne sokrivce.

Rupnika vidimo 1. aprila 1932 s celo kompanijo pred sodniki, ki so mu prisodili šest let robije in 1800 dinarjev denarne kazni.

Prva večletna ječa ni mojstra prav nič izučila in poboljšala. V primeroma kratkem času je bil z dušo in telesom stari neprevidni ponarejevalec, ki je garal in se trudil noč in dan ter je imel od vsega le toliko, da je hodil oblečen, da je spal pod streho

v neprestanem strahu pred zasledovalci in najbrž malo bolje živel.

V drugič so se zaprla za njim železna vrata kaznilnice za dolgo dobo šestih let.

*

Izrabljanje bogatejših kmetov na račun mojstrov

Jurij Potočnik je bil pod zemljo več nego 10 let. Istočasno je presedel njegov tovariš Rupnik 10 let v kaznilnici s primeroma kratkim presledkom.

V toliko letih in osobito še, ako se godi ljudem na deželi slabo, je znal priprosti poljanec dodjati k resnici, kar se tiče ponarejevalnih zmožnosti obeh mojstrov in razpečavanja od nju ustvarjenih povtorb med narod, vse mogoče neverjetne bajnosti. Starejši očanci so vedeli povedati marsikaj, koliko sta koristila ter pomagala Potočnik in Rupnik kmečkim trpinom v letih, ko sta še bili denarna ter občja gospodarska kriza tujki. Radi istinitih ter z ljudsko domišljijo povečanih govoric se ne smemo čuditi, da so nasedali kmetje po Dravskem polju v Rupnikovi večletni odsotnosti navadnim goljufom ter sleparjem.

(Dalje prihodnjik)

mo 25 km od Rima in tvori prav za prav prehod med Pontinskimi in Rimskimi močvirji, katera bodo začeli takisto izsuševati v bližnji prihodnosti.

Dvakrat milijonar

Bolgarski kmet Popov Dan je mož izredne srede. Pred 25 leti je odpo-toval v Ameriko, kjer si je pridobil v desetih letih premoženje sto milijonov levov. Z denarjem se je vrnil v domovino, kjer je tako nesrečno špekuliral, da je prišel ob vse. Nato se je odločil, da gre še enkrat čez morje. Leta 1925 se je zopet vrnil domov, to pot z desetimi milijoni levov. Bil je previdnejši, ampak kljub temu je zopet vse zapravil in že leta 1930 je bil brez denarja.